

Wielokrotne zawezwanie do próby ugodowej a przerwanie biegu przedawnienia

„W jaki sposób przerwać bieg przedawnienia?” – słysząc takie pytanie z ust Klienta większości prawników od razu przychodzi na myśl zawezwanie do próby ugodowej inicjujące pomiędzy spornymi stronami postępowanie pojednawcze (art. 184-186 k.p.c.). W praktyce jednak postępowanie takie rzadko kończy się ugodą, a wierzyciele wykorzystują je przede wszystkim do przerywania biegu przedawnienia.

Rozbieżność w orzecznictwie

Aktualnie ugruntowany jest pogląd, iż złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej (po spełnieniu pewnych wymogów) przerywa bieg przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

Uzasadnione wątpliwości powstają jednak wówczas, gdy przedsiębiorca (wierzyciel) ponawia wnioski o zawezwanie dłużnika do próby ugodowej, nie decydując się jednak na wystąpienie z właściwym powództwem. W takim przypadku rodzi się pytanie, czy kolejne zawezwanie do próby ugodowej skutkuje przerwaniem biegu przedawnienia. Jak dotąd problem ten nie został w pełni rozstrzygnięty w orzecznictwie ani w nauce prawa. Na tle orzecznictwa sądów powszechnych można zaobserwować dwa – oczywiście przeciwstawne – poglądy.

Zawezwanie do próby ugodowej – przerwanie biegu przedawnienia

Pogląd, którego zwolennicy opowiadają się za przerwaniem biegu przedawnienia bez względu na liczbę wszczętych postępowań pojednawczych, został zaprezentowany w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14 czerwca 2013 roku (I ACa 74/13, dostępny w bazie orzeczeń sądów powszechnych, www.orzeczenia.ms.gov.pl). W ocenie Sądu, wierzyciel ma prawo korzystać z kodeksowych instytucji prowadzących do przerywania biegu przedawnienia (zawezwania do próby ugodowej), nawet wówczas, gdy zdaje on sobie sprawę ze stanowiska swojego dłużnika odmawiającego zapłaty żądanego roszczenia, i nawet gdy miałyby to uniemożliwić choćby przez bardzo długi okres przedawnienie się jego roszczenia.

Sąd wyjaśnił dalej, że skoro żaden przepis procedury cywilnej nie zabrania wielokrotnego korzystania z instytucji zawezwania do próby ugodowej, a jej podjęcie nie musi prowadzić do zawarcia ugody, by wywołać wskazany skutek, to brak jest podstaw do przyjęcia, że wyłącznie pierwsze zawezwanie do próby ugodowej spowoduje przerwanie biegu przedawnienia w rozumieniu art. 123 §1 pkt 1 k.c.

Wielokrotne zawezwanie do próby ugodowej jako nadużycie prawa

Pogląd pierwszy zupełnie mnie nie przekonuje. Nie uwzględnia on aktualnej tendencji do nadmiernego wykorzystywania przez wierzycieli wspomnianego instrumentu prawnego.

Wystąpienie z ponownym wnioskiem często stanowi element konkretnej taktyki procesowej, nie ma natomiast na celu realizacji roszczenia. W tego typu sytuacjach należałoby uznać takie zachowanie za nadużycie prawa i odmówić wierzycielowi ochrony.

Autor: Jacek Łubecki, radca prawny, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy